

GAZETY WILENSKIE

w Sobotę Dnia 15. Stycznia Roku 1780.

Z LITWY

Z Wilna d. 15. Stycznia

Po przeszłotygodniowey pogodzie i tęgich mrozach znaczna w tym tygodniu nastąpiła odmiana; wiszące na powietrzu obłoki zasłaniaiąc słońce, prawie co dzień udzielały śniegu dla poprawienia sanney drogi; mrozy też znacznie odpadły, iako z następuiącego Dyariusza poznać można. Dnia 9. z rana było zimno na ieden tylko stopień; dnia 10. zrana na stopniow $2\frac{2}{3}$. wieczorem zaś na stopniow $4\frac{1}{2}$. dnia 11. zrana na stopniow $8\frac{1}{2}$. dnia 12. zrana na stopińow 4. wieczorem zaś na stopniow $5\frac{1}{3}$. dnia 13. zrana na stopniow 4 z południa na stopniow $7\frac{1}{4}$. wieczorem zaś na $9\frac{2}{3}$. dnia wczorayszego na stopniow $7\frac{1}{2}$. dziś z rana na stopniow $4\frac{3}{4}$.

Z POLSKI.

Z Warszawy d. 5. Stycznia.

Z rapportow, które Jmć Xiądz Biskup *Poznański* Pasterz Nasz z tuteyszych Kościołow swoich *Warszawskich*, odebrał pokazuiesię, iż Roku przeszłego w *Warszawie* ochrczono dzieci płci męskiey 1691. niewieściey 1634. umarło doroslych męszczyzn 776. niewiast 556. chłopcow 531. dziewcząt 520. szlubow dano 873.

Z ROSSYI

Z Petersburga d. 19. Listopada.

Jmperatorowa Jeymość postanowiła zwiedzić (iakosię dawniey o tym doniosło) wprzyszłym Miesiącu Maiu, niektóre Prowincye Państwa swego, dla przeyrzenia w swey Osobie nowych tam zaprowadzonych rządow. Wydano więć teraz roskazy, aby gotowano Ekwipaże i inne potrzeby na tę podróż. Między Kraiami, które maią mieć to szczęście widzenia swey Monarchini, są Okolice *Dniestru*, na którym około ułatwienia spławu pracować nieprzestaią, i część *Białey Rusi* będąca pod rządem Hrabi *Czorgar Czerniszewa*, który tu z Hrabinią Małżonką swoią od kilku dni znayduiesię.

Xiąże Boratyński Minister Jmperatorowey Jeymci przy Dworze *Wersalskim*, który otrzymał był przed nieiakim czasem pozwolenie ziechania tu dla swych własnych interessow, odebrał przeciwny roskaz zatrzymaniasię na mieyscu. Maior *Thier*, który woził Ratyfikacyą ostatniego Pokoiu do *Konstantynopola*, wyieżdża dziś iako Kuryer do *Hollandyi*.

Trzeci związek Małżeński w który wszedł Xiąże Jmć Panuiący *Kurlandzki* z Jeymć Panną de *Medem*, stałsię tu materyą uwag i częstych rozmow. Xiężna Jeymć przeszła iego druga Małżonka, znayduiąca się przy naszym Dworze, zaniosła przeciwko temu nowemu małżeństwu protestacyą; a Jmperatorowa Jeymć na mocy swey gwarancyi, pod którą stałasię była przed trzema blisko laty między Xiążęciem *Kurlandzkim* i Małżonką iego Xiężniczą de *Joussoupoff* umowa separacyi, nie zaś rozwodu, o-

świadczyłaśię teraz, iż nie inną będzie uznawała za Xiężnę *Kurlandzką* iak pomienioną Xiężniczkę de *Joussoupoff*.

Z Miasta *Jrkucka* leżącego w *Syberyi* Dwór odebrał raport z opisaniem wszystkich tych sposobow, ktòremi Generał-Maior *Klitska*, naznaczony od półtora roku Wielkorządzcą tego Kraiu, uspokoił kłótnie, i przywròcił handel między *Rossyą i Chinami* przerwany od czasu śmierci przezłego Wielkorąozcy *Brill*.

Z NIEMIEC

Z Wiednia d. 11. *Grudnia*.

Dnia 8. iako w Uroczystość *Niepokalango Poczęeia N. P. Maryi*, Cesarz Jmć w Mundurze woyskowym; maiąc na sobie wielki Łańcuh Orderu *Złotego Runa*, udałkę w Poiezdzie swym Galowym do Kościoła Metropolitańskiego *S. Stefana*, gdzie Kawalerowie pomienionego Orderu, rozmaite Państwo, i Professorowie Akademii iużśię znaydowali. Podczas Mszy S. Francifzek Ferdynad de *Schrotter* Rektor, tudzież Dziekani Akademii &c: odnawiali przysięgę bronienia *Niepokalanego* *Poczęcia N. Panny Maryi*.

W *Sniatyniu* na *Pokuciu Austryackim* ma być założony wielki Magazyn Cesarski, ponieważ, na przyszłą Wiosnę maśię tam odprawować Kampament.

Z Drezna d. 21. *Grudnia*.

Nowonarodzoney Còrce Xiążęcia Jmci *Karola Saskiego*, dane są na Chrzcie S. dnia 9. tego Miesiąca Jmiona *Maryi-Krystyny-Alberty-Karoliny-Małgorzaty Xawiery*.

Z Triestu d. 3. *Grudnia*.

Familie *Ormiańskie* osiadłe tu za pozwoleniem Cesarzowey Jmci Królowey *Wegierskiey* odebrały niedawno z *Petersburga* Listy, w których imśię donosi: iż blisko 16,000. *Ormianow Katolikow*, którzy mieszkaiąc w *Konstantynopolu*, i wielkie tam cierpiąc prześladowania od *Turkow* i od *Ormianow Syzmatykow*, prosili byli o protekcyą Jmperatorowey Jeymci *Rossyiskiey*, nietylko wszelką u tey Monarchini łatwość znaleźli, ale otrzymali przytym dane sobie Miasto w nowonabytym przez ostatnią woynę Kraiu

przy *Krymie*, dokądsię wszyscy iuż z *Konstantynopola* przenieśli, i temu Miastu iako swey Stolicy dali nazwisko *Nakaciwan*. W tychże Listach dodaieśię: iż Jmperatorowa Jeymć chce swym kosztem rozszerzyć i przyozdobic miasto; że obywatele nie maią płacic żadnych podatkow przez lat 30; że ich Arcy-Biskup iezdził do Dworu *Petersburskiego* dla umowieniasię względem sposopow ugrutowania tey Osady; że tenże Prałat mile tam był przyięty, słuchany, maiąc przytym dane sobie do usług Ekwipaże i Karety od Dworu; że miał honor ieść obiad z samą Monarchinią; że nacstatek hoynie udarowany, powrócił do *Krymu* z pomyślnemi na zawsze dla swych *Ormianow* instrukcyami.

Z HISZPANII

Z Madrytu d. 16. *Listopada*.

Posłano od Dworu roskaz do Pana Ludwika de *Cordova*, aby z częścią Floty powracał do naszych Brzegow, reszta zaś iey zostanie w *Brest* pod Komendą Dona *Gaston*.

Listy *Amerykańskie* doniosły, iż do *Hawany* przybyło 6. okrętow szeręgowych dwie Fregaty, i wiele Statkow przewozowych z Woyskiem lądowym.

W tych dniach miałosię zacząć oblężenie *Gibraltaru* lądem i morzem.

Od Granic Tureckich d. 1. *Grud:*

Na Granicach *Moldawskich* i *Wołoskich* czynią z roskazu *Porty* wielkie przygotowania woienne; cel iednak ich iest taiemnicą.

DONIESIENIE z WILNA

W Durukarni J. K. Mci: przy Akademii Wileńskiey wyszły Zywoty Swiętych przez Księdza Skargę napisane, Jaśnie Wielmożnym Wciewodom Trockim przypisane.

TARGI WILENSKIE.

Beczka *Zyta Ospetnego* po złł	24.	Beczka *Owsa* - po złł:	14.
- - - *Suremłotnego*	20.	- - - *Grochu*	16.
- - - *Pszenicy ozimki*	42.	- - - *Gryki*	14.
- - - *Litnicy*	56.	- - - *Woz siana od kit* 25.	6
- - - *Jęczmienia*	20.	- - - *Kopa jajek.* 10	gr: 54.

Num: III.

SUPLEMENT
DO GAZET WILENSKICH
w Sobotę Dnia 15. Stycznia Roku 1780.

Z FRANCYI

Z Tolonu d. 18. Listopada.

Od Granic *Hiszpańskich* mamy, iż Dwór *Madrycki* zaciąga do służby swey morskiey Maytkow *Afrykańskich*, których przeto miałosię iuż ze brać do 5,000. W Porcie *Cadix* zgorzał okręt *Hiszpański* od 80. armat do *Hawany* naznaczony, z którego tylko Ludzi wyratowano.

Z Brest d. 26. Listopada.

Zdarzyłasię tu w tych dniach iedna sprawa, którasię podobno nie zakończy bez iakich skutkow. W liczbie Officierow Woyska morskiego nie mało znayduiesię wziętych z Flot Kupieckich, pod imieniem Officierow posiłkowych, którzy w pogardzie zostaią u Officierow Floty Królewskiey. Mieli oni nadany sobie od Króla Jmci tytuł Porucznikow Fregatowych i pozwolony przyzwoity tey randze mundur. Jmć Pan *Duchaffault* kazał im zrucić szlify Porucznikowskie, a wziąć podporucznikowskie, daleko podleysze, niż pierwsze. Jeden młody z Officierow tym sposobem pokrzywdzonych, kazał iść z bębnem po Ulicah naszych, i ogłaszać, iż zgineło dwieście szlif Porucznikow Fregatowych, i przeto ktoby ie znalazł, aby chciał odnieść do Komendanta tego Portu. Komendant uwiadomiony o tym zuchwałym postępku, kazał schwytać tego, który ogłaszał dla dowiedzeniasię od niego, z czyiego roskazu to czynił. Wydał on zaraz tego Officiera, a zatym wzięty w areszt i o-

ſadzony w więzieniu Amirała, ma tam ſiedzieć póty, póki Dwór inaczey nie rozporządzi. Spodziewaiąſię iednak, iż Król Jmć niezechce karać tego Officiera, który użył tego dowcipnego środka tym iedynie końcem, aby Dwór mógł wiedzieć o poſtępku Hrabi *Duchaffault* przeciwnym poſtanowieniu Królewſkiemu.

Z Breſt d. 27. Liſtopada.

Cztery Fregaty Królewſkie,, które wyſzły były dnia 9. tego Mieſiąca z Eſkadrą Dona Lidwika *de Cordova*, weſzły do tego Portu dnia 21. rozłączywſzyſię z pomienioną Eſkadrą przy Kapie *Finiſterra*, Wczaſie ſwego powrotu, zabrały 3. Statki *Angielſkie:* ieden z ładunkiem wynoſzącym na 50,000. Talarow, drugi z winem, trzeci z maſłem, ſyrem, i innemi żywnościami. Reymnet *Aureliańſki* ma tu być na mieyſcu *Auſtrazyiſkiego*, który w tych dniach popłynoł do l' *Orient*. O dalſzym celu wielkiey Floty naſzey nie ſłychać; zoſtawiono iednak dla wſzyſtkiego na każdym okręcie po 4. woły.

Z Paryża d. 3. Grudnia.

Słychać, że J. Pan *Bertin* Miniſter i Sekretarz Stanu ma ſię oddalić od Dworu z przyzwoitą ſwym długim uſługom penſyą. Jeśliby do tego przyſzło, tedy Departament iego, uſtanowiony za przeſzłego panowania, byłby przyłączony do Departamentow Xiążęcia de *Montbarrey* i J. Pana *Amelot*; część Skarbowa weſzłaby pod Rząd J. Pana *Neckera*; a dozor Manufaktur Porcelanowych *Seve* byłby powierzony Hrabi d' *Anguillers*.

Z ANGLII.

Z Londynu d. 3. Grudnia.

Nowiny z *N. Torku* z pewnych rąk odebrane, ogłaſzaią wielką odmianę poczynaiącąſię w nowey Rzeczypoſpolitey *Amerykańſkiey*. Poczęto im (iak ſłychać) przekładać: iż *Francya* myśli zabierać wſzyſtkie nadbrzeżne ich Fortece; że potym włoży niechybnie na *Stany Ziednoczone* równe albo i więkſze ieſzce iarzmo, niż było pod

panowaniem W. *Brytannii*; że taż *Francya* wzieła w swą moc *Karolinę* domagaiącsię od niey wrócenia łożonych na nią kosztow; że naostatek i *Anglia* pociągnie bez wątpienia na swą stronę iedno z wielkich Mocarstw, za którego przyłączeniemsię musiałyby Osady stać się łupem albo Domu *Burbońskiego*, albo przeszłey swey Pani *W. Brytannii*. Te i inne uwagi miały wielką niespokoyność sprawić w Obywatelach *Ameryki-Ziednoczoney*, tak dalece, iż część ich poczyna żądać iak nayprętszego pogodzeniasię z *Anglią*. Z drugiey zaś strony Minister *Francuski* miał donieść Kongressowi, iż Dwór *Londyński* wysyła do niego nowych Komisarzow z propozycyą Pokoiu i Niepodległości Osad; dla czego upominał go, abysię miał na pilney ostrożności. Doktor także *Franklin* pisał z *Paryża* w tymże interesie, wyliczaiąc niezmierne pożytki, które będą mogły spłynąć na Osady z strony Dworu *Madryckiego*; przydaie iwszakże i to, iż mimo wielkiey Dworu *Wersalskiego* żądzy Pokoiu, wybuchnie podobno powszechna w *Europie* Woyna za przyłączeniemsię do *Anglii* iednego z naywiększych Państw *Europeyskich*. Cóżkolwiekśię stanie, to tym czasem pewna, iż wszystkie sposoby, których Kongres używał dla powiększenia kredytu Monety papierowey, zupełnie upadły, i Lud *Amerykański* w powszechności gotow iest zbuntowaćsię przeciwko nowym swym Panom, boiącsię okropnieyszych skutkow dalszey Woyny z *Anglią*.

Dwór nasz spodziewaiącsię, iż *Stany Hollenderskie* nietylko wrócą *W. Brytanii* dwa woienne okręty zabrane od Pawła *Jones*, ale ieszcze samego iego przyaresztowanego wydadzą Posłowi, ażeby iako zdrayca i zbóyca karany był wedgług praw *Angielskich*, barzosię zadziwił, gdy przeciwną cale odebrał odpowiedź. Napisał zatym List ostry do Kawalera *Yorke*, a tym czasem kazał wysłać 6. wielkich okrętow woiennych na ściga-

nie pomienionego *Jones*. Dano także rozkaz 10. okrętom szeręgowym nabrać na 6. Miesięcy żywności, i płynąć iak nayprędzey na morze. Cztyry zaś inne okręty już popłynęły z *Portsmouth* dnia onegdayszego na taiemną wyprawę.

Z WŁOCH

Z Gienuii d. 20. Listopada.

Zaciągaią w tym Mieście dwie Summy: pierwszą dla Króla Jmci *Szweckiego* od trzech Millionow 250,000. *Liwrow* naszey monety, za 4. od sta procentu, na lat ośm, poczynaiąc od dnia 1. przeszłego Miesiąca Październi. ka, po których upłynionych, Kapitał ma być czteıma ratami w przeciągu 4. lat wrócony; drugą dla Kamery Xiążęcey *Medyolańskiey* od 400,000. *Złotych*, za takiż procent, doRoku 1786. po którym wracanie w dwóch ratach Kapiatałau poczniesię dnia 1. Mrca Roku 1787. Dla zabespieczenia Kredytorow Król Jmć *Szwecki* zaciąga ten dług na swych dochodach z gorzałki; Kamera zaś Xiążęca na wszystkich swych dobrach.

Z Liworny d. 24. Listopada.

Okręt Cesarski *Józef i Tessa* nazwany, przybył z *Koromandelu* z bogatym ładunkiem do *Cadix*, zkąd tu wkrótce ma przybyć.

Z Florencyi d. 10. Grudnia.

Wyszedł tu od W. Xiążęcia Jmci naszego Reskrypt, wydany dnia 4. tego Miesiąca; mocą którego ustanawia. się, iż po zakończonym następuiącym Mięsopuście. żadne Kompanie komedyantow cudzoziemskich, iako też kuglarzów i innych tym podobnych, nie będą miały w czas dalszy mieysca dla siebie w Wielkim Xięstwie *Toskańskim*, wyłączywszy tylko Komedyantow *Francuskich*, i Metrow do muzyki i do baletow.

Z Palermu d. 20. Października.

Przybyły tu dwie Galioty z *Neapolu*, i przywiozły Summę od 200,000. *Czer: Złot:* naznaczoną na zakupienie żyta, które ztąd wezmą do *Neapolu*.

Z Drezna d. 8. Grudnia.

Xiężna Jeymć Małżonka Xiążęcia Jegomości *Karola Saskiego*, dnia wczorayszego szczęśliwie powiła Córkę.